

කොතුකාභාරයේ ජෛව පුරා විද්‍යාඥයකු වන මාර්ක් තොරෙල් කියා තිබුණේ, උතුරු ඇමරිකාවේ, ආසියාවේ හා දකුණු ඇමරිකාවේ ඩිසිනෝසෝර ව්‍යාප්තිය පහදා දිය හැක්කේ මහද්වීප ජලාවිතය(Continental Drift)මගින් බවයි.

මහද්වීප ජලාවිතය වශයෙන් හඳුන්වන්නේ 1922 දී ඇල්ෆ්‍රඩ් වෙග්නර් නම් විද්‍යාඥයා විසින් ඉදිරිපත් කළ මතයකි. එම වාදයට අනුව දැනට සාගරයෙන් වෙන්ව පවතින ගොඩබිම් සියල්ලම මුල්කාලයේ පැවතියේ එකිනෙකට සම්පව ය. මේ ගොඩබිම් කලාපය හඳුන්වන්නේ පැන්ජියාව(Pangea)වශයෙනි. මේ ගොඩබිම කැඩීයාම හෙවත් මහද්වීප ජලාවිතය ඇරඹුණේ අදින් අවුරුදු මිලියන 150 කට කලිනි. එනම් පුරාසික යුගයේ දී ය.

ඉදින් පුරාසික යුගය එළඹෙන තෙක් කාලයේ පොළොව මතුපිට සිටි සතුන් සියළු දෙනා මේ තනි භූ තලයේ ඇවිද ගියේ ය. මේ භූමියේ ඩිසිනෝසෝරයින් ඇවිද ගියේ අදින් අවුරුදු මිලියන 220 කට කලිනි. ඉදින් පුරාසික යුගය වන විට මේ ඩිසිනෝසෝරයින් පැන්ජියාව පුරා පැතිර සිටියේ ය.

පැන්ජියාව නමින් හඳුන්වන එම තනි භූතලය මූලිකව බිඳී ගියේ උතුරු හා දකුණු කොටස් දෙකකට ය. උතුරින් වූ කොටස හැඳින්වෙනුයේ ලොරේසියාව (Laurasia)වශයෙනි. දැන් යුරෝපය හා උතුරු ඇමරිකාව ඒ කාලයේ තිබුණේ ලොරේසියාවේ ය.

ඒ වගේම පැන්ජියාවෙන් දකුණට බිඳී ගිය කොටස හැඳින්වෙනුයේ ගොඩ්වානාව (Gondwana)වශයෙනි. දැන් දකුණු ඇමරිකාව, ඇන්ටාක්ටිකාව, ඕස්ට්‍රේලියාව, ඉන්දියාව හා මැඩගස්කරය ඒ කාලයේ තිබුණේ ගොඩ්වානාවේ ය.

ඉදින් මේ මහද්වීප බෙදීයාමත් සමඟම ඩිසිනෝසෝරයින් ද බෙදී ගියේ ය. ඇමරිකාවේ මාර්ක් තොරෙල් කියන්නේ ඉන් පසුව මේ ඩිසිනෝසෝරයින් මේ වෙන්වූ මහද්වීපවල වෙන් වෙන් විශේෂ විදියට පරිණාමය වූ බව තේරුම් ගැනීමට තාමත් පුළුවන් බව ය.

කොහොම නමුත් මහද්වීප ජලාවිත මතය මුල් කාලයේ පිලිගත් එකක් වූයේ නැත. එහෙත් භූ වුම්බකත්වයේ හැසිරීමත්, ලෝකයේ ගිනිකඳු හා භූමිකම්පා ක්‍රියාත්මක වීමත් ගැන විමර්ශනාත්මකව බැලූ විද්‍යාඥයින් පසුකාලීනව කීවේ මහද්වීප ජලාවිතය සැබවින්ම සිදු වූ අතර තව දුරටත් සිදුවෙමින් තිබෙන එකක් බවය.

ඉතින් මේ විදියට ඩිසිනෝසෝර විශේෂ අතර සම්බන්ධතාව හෙළි වීම මගින් පැහැදිලි වන්නේ මහද්වීප ජලාවිතය සිදුවී තිබෙන බව ම මිස අත් යමක් නොවේ.

පාලිත අමරසූරිය